

SYNTEZA FONEMOWA

Instrukcje badania i obliczania wyników

O teście

Co test mierzy?	Test mierzy świadomość fonologiczną, a konkretnie zdolność do syntezy (łączenia) dźwięków mowy w celu utworzenia sensownych wyrazów. Pozycje testu celowo zróżnicowano pod względem trudności, od najłatwiejszych dwufonemowych wyrazów aż po bardziej złożone, czterofonemowe, zawierające grupy spółgłoskowe.	
Zakres wieku	Test jest odpowiedni dla dzieci od zerówki do klasy trzeciej.	
Obliczanie wyników (poprawność)	Odpowiedzi w tym teście kodujemy zero-jedynkowo. Jeśli dziecko wypowie oczekiwane słowo, przyznajemy jeden punkt, w przeciwnym razie zero punktów Stosujemy krótszą wersję testu (10 pozycji) w zerówce, zaś dłuższą (24 pozycje) w przypadku dzieci starszych. <u>Zawsze należy zastosować zasadę przerywania testu po serii niepowodzeń</u> , opisaną w punkcie 3 poniżej.	
Normy	Obecnie dysponujemy brytyjskimi normami dla dzieci od zerówki [Reception Year] do klasy 2 (Year 2)	
Materiały i narzędzia	Urządzenie do nagrywania Obrazki potrzebne przy podawaniu instrukcji (DOM, MYSZ) <i>Synteza fonemowa – arkusz wyników</i>	

Procedura badania

1. Wprowadzenie

Mówimy do dziecka:

Zagramy w zgadywanke ze słowami. Ja powiem dźwięki tajemnego słowa, a ty połącz te dźwięki i zgadnij, jakie słowo powiedziałem/am. Pokażę ci, o co mi chodzi [kładziemy przed dzieckiem obrazek przedstawiający dom]. **Co to jest?**

Jeśli dziecko odpowie prawidłowo [DOM], mówimy **Dobrze!**

Jeśli dziecko użyje zdrobnienia [DOMEK], mówimy: **No, to jest raczej duży dom, powiedz DOM...** i czekamy, aż dziecko powtórzy.

Jeśli dziecko udzieli innej nieprawidłowej odpowiedzi, mówimy: **No, to jest dom, powiedz DOM** i czekamy, aż dziecko powtórzy.

Następnie mówimy: **W słowie DOM słyszymy dźwięki D-O-M. Jeśli wypowiesz dźwięki D-O-M trochę szybciej [demonstrujemy, cały zawsze wypowiadając głoski, nie nazwy liter], to złożą się w słowo DOM. Spróbujmy jeszcze raz** [kładziemy przed dzieckiem obrazek przedstawiający mysz]. **Co to jest?**

Jeśli dziecko odpowie prawidłowo [MYSZ], mówimy **Dobrze!**

Jeśli dziecko użyje zdrobnienia [MYSZKA], mówimy: **No, to jest raczej duża mysz, powiedz MYSZ...** i czekamy, aż dziecko powtórzy.

Jeśli dziecko udzieli innej nieprawidłowej odpowiedzi, mówimy: **No, to jest mysz, powiedz MYSZ** i czekamy, aż dziecko powtórzy.

Następnie mówimy: **W słowie MYSZ słyszymy dźwięki M-Y-SZ. Jeśli wypowiesz dźwięki M-Y-SZ trochę szybciej [demonstrujemy, cały zawsze wypowiadając głoski, nie nazwy liter], to złożą się w słowo MYSZ.**

2. Trening

Ćwiczenie 1

Mówimy do dziecka:

Teraz spróbujmy bez obrazka. Ja powiem dźwięki tajemnego słowa, a ty spróbuj odgadnąć jakie to słowo. Słuchaj uważnie: L-A-S (wypowiadamy głoski w tempie 1 na sekundę). **Jak myślisz, jakie to słowo?**

Jeśli dziecko odpowiada poprawnie (LAS), mówimy: **Świetnie, odgadłeś sekretne słowo!**

Jeśli dziecko nie odpowiada, powtarzamy głoski w tym samym tempie (1/sekundę)

Jeśli dziecko nadal nie odpowiada lub zgaduje błędnie, powtarzamy głoski w szybszym tempie, ale wciąż zachowując przerwy między nimi, i prosimy dziecko, żeby zgadło jeszcze raz. Jeśli dziecko odpowie poprawnie, mówimy: **Świetnie, odgadłeś sekretne słowo!**

Jeśli dziecko nie udzieliło poprawnej odpowiedzi, mówimy: **To słowo to LAS; posłuchaj: L-A-S daje LAS.**

Ćwiczenie 2

Mówimy do dziecka:

Spróbujmy jeszcze raz. Słuchaj uważnie: K-O-Ń (wypowiadamy głoski w tempie 1 na sekundę). **Jak myślisz, jakie to słowo?**

Jeśli dziecko odpowiada poprawnie (KOŃ), mówimy: **Świetnie, odgadłeś sekretne słowo!**

Jeśli dziecko nie odpowiada, powtarzamy głoski w tym samym tempie (1/sekundę)

Jeśli dziecko nadal nie odpowiada lub zgaduje błędnie, powtarzamy głoski w szybszym tempie, ale wciąż zachowując słyszalne przerwy między nimi, i prosimy dziecko, żeby zgadło jeszcze raz. Jeśli dziecko odpowie poprawnie, mówimy: **Świetnie, odgadłeś sekretne słowo!**

Jeśli dziecko nie udzieliło poprawnej odpowiedzi, mówimy: **To słowo to KOŃ; posłuchaj: K-O-Ń daje KOŃ.**

3. Badanie właściwe

Mówimy: **A teraz spróbuj bez mojej pomocy. Słuchaj bardzo uważnie wszystkich dźwięków, które wypowiadam i zgadnij, jakie to sekretne słowo.**

Przeprowadzanie testu

- Odpowiedzi notujemy w arkuszu odpowiedzi (*Synteza fonemowa – arkusz wyników*)
- Jeśli zachodzi taka potrzeba, możemy powtórzyć każdą pozycję testową najwyżej dwa razy. Powtarzamy tylko wtedy, kiedy dziecko o to poprosi, lub kiedy wyraźnie nas nie dosłyszało, lub gdy mu przeszkodziło.
- Przerywamy badanie, jeśli dziecko udzieli 6 całkowicie błędnych odpowiedzi pod rząd — takich, gdzie odpowiedź dziecka nie ma żadnych głosek wspólnych z odpowiedzią oczekiwaną. Na przykład, jeśli w pozycji K-U-R-A dziecko odpowie KARTOFEL, to ta odpowiedź jest rzecz jasna błędna (przyznajemy 0 punktów) ale tylko częściowo, bo ma dwie głoski wspólne z odpowiedzią oczekiwaną (K oraz R) — a więc kontynuujemy badanie. Za odpowiedzi całkowicie błędne uznajemy też brak jakiejkolwiek odpowiedzi, oraz brak syntezy (dziecko powtarza poszczególne głoski nie łącząc ich razem, nawet jeśli mu podpowiemy „połącz te dźwięki”).

Obliczanie wyników:

- Przyznajemy 1 punkt za każdą odpowiedź prawidłową, 0 punktów za każdą odpowiedź błędną.

Skrócona wersja testu [10 pozycji] jest przeznaczona dla przedszkolaków i dzieci w zerówce. W przypadku pierwszoklasistów i dzieci starszych stosujemy wersję pełną.

